

Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Christoffer Andersson

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Antagande av delegationsordning för miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Ärendet

Ärendet avser antagande av delegationsordning för miljö- och stadsbyggnadsnämnden. Eftersom nämnden är nybildad finns det ingen befintlig delegationsordning.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret har upprättat ett förslag till delegationsordning. Förslaget baseras på delegationsordningarna för tidigare byggnadsnämnd och miljö- och hälsoskyddsnämnd, med vissa redaktionella ändringar och mindre tillägg.

Kontoret bedömer att förslaget är väl avvägt och föreslår att nämnden antar delegationsordningen.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden antar föreslagen delegationsordning för miljö- och stadsbyggnadsnämnden.

Bakgrund

Principer för överförande av beslutanderätt i kommunen

Beslutanderätten i kommunen utövas av kommunfullmäktige som utses av kommunens röstberättigade medlemmar i allmänna val (1 kap 4 § KL). Kommunallagen bygger på att kommunfullmäktige överför en del av denna beslutanderätt genom att ge uppdrag åt nämnderna att besluta i kommunfullmäktiges ställe (5 kap 2 § KL). Ärenden som för kommunens del är av ”principiell beskaffenhet eller annars av större vikt” måste dock alltid beslutas direkt av kommunfullmäktige (5 kap 1 § KL). Nämndernas ansvarsområden, uppgifter och delegationer är främst intagna i respektive nämnds reglemente, men kan även finnas i andra styrdokument antagna av kommunfullmäktige.

Kommunallagen möjliggör vidare att nämnderna i sin tur kan överföra beslutanderätt till delegater: presidiet, en ledamot, en ersättare eller en anställd. En delegat får därigenom möjlighet att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden (6 kap 37 § och 7 kap 5 § KL). Möjligheten för nämnden att delegera begränsas av ett antal undantag enligt 6 kap 38 § KL. Exempelvis kan ärenden inte delegeras om de avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet. Det är heller inte möjligt att delegera ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda – om de är av ”principiell beskaffenhet eller av annars större vikt”. Den möjlighet till överförande av beslutanderätt som kommunallagen medger syftar till att beslutsfattandet ska kunna anpassas till lokala förhållanden och att de förtroendevalda ska kunna avlastas rutin- och mängdärenden och få mer tid över för övergripande och inriktande frågor.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Christoffer Andersson

Projekt om översyn av nämndernas delegationsordningar

Under 2020–2021 initierade och genomförde kommunledningskontoret en samlad översyn av nämndernas delegationsordningar. Projektet inbegrep en nulägesanalys med probleminventering och genomfördes i samarbete med nämndernas förvaltningar. Slutsatserna lades därefter till grund för ett förslag om mall för gemensamma delegationer för samtliga nämnder. Under 2021 antog samtliga nämnder nya delegationsordningar som baserades på den kommungemensamma mallen.

Den gemensamma mallen ligger även till grund för föreliggande ärende om ny delegationsordning för miljö- och stadsbyggnadsnämnden. De delegationer som är specifika för miljö- och stadsbyggnadsnämndens verksamhetsområde har inarbetats i mallens tre avsnitt (nummer ett till tre) och som egna avsnitt (från och med avsnitt fyra).

Miljö- och stadsbyggnadskontorets utredning

Sammanfattning av förslaget till nämndgemensamma delegationer

Ett uttryckligt mål med översynen 2020–2021 var att göra delegationsordningarna enhetliga vad gäller struktur, terminologi och att samma delegationer ska formuleras på samma sätt. En viss del av nämndernas delegationer skiljer sig inte åt i fråga om art och omfattning; dessa reglerades därför på ett likalydande sätt inordnat i en enhetlig struktur.

Med detta sagt är det dock viktigt att poängtera att målet inte varit överordnat nämndernas intresse av att kunna bedriva verksamheterna i enlighet med etablerade och välfungerade arbetssätt och utifrån verksamhetsspecifika behov. Därför har översynen byggt på att delegationerna kan delas in i tre grupper enligt följande:

Delegationer för vilka starka skäl talar för enhetlighet såsom upphandling, personalärenden och firmateckning. I dessa fall bör nämndernas delegationer inte skilja sig åt.

Delegationer för vilka det kan vara lämpligt för vissa nämnder att avvika. Ett exempel är utlämnande av allmänna handlingar där vissa nämnders handlingar till stor del är sekretessbelagda, vilket påverkar hur delegationerna bör vara utformade.

Delegationer där intresse av enhetlighet är mindre. Exempelvis gäller det de exakta roller som ska ges vissa delegationer. Nämnderna ska i dessa fall kunna anpassa delegationerna utifrån egna arbetssätt, resurser, kompetensfördelning och övriga verksamhetsbehov.

Struktur och systematik

En starkt bidragande orsak till att översynen initierades var att nämndernas delegationsordningar sinsemellan bygger på skiftande struktur, systematik samt språklig utformning och terminologi, något som kommer sig av att de har upprättats och vidareutvecklats oberoende av varandra. Dessa skillnader har negativ inverkan i flera avseenden. Inte minst försvårar det kommunledningskontorets stödjande och samordnande roll i juridiska och organisatoriska frågor när varje delegationsordning behöver läsas och tolkas på sitt eget specifika sätt. Det försvårar även att erfarenheter

Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Christoffer Andersson

och kunskaper tas till vara mellan förvaltningarna när varje nämnd reglerar liknande delegationer på olika sätt, och när olika betydelser ges av identiska termer såsom delegationsbeslut, verkställighet och firmateckning.

Den gemensamma mallen bygger på att de tre inledande avsnitten har samma rubricering. Dessa avsnitt innehåller de delegationer som är gemensamma för nämnderna.

Avsnitt 1 är rubricerat ”Allmänna ärenden” och innehåller nämndgemensamma delegationer gällande beslut i brådskande ärenden (så kallade ordförandebeslut), hantering av begäran av allmänna handlingar, administrativa beslut under handläggningen, yttranden och företrädande av nämnden mot utomstående part, utseende av särskilda roller, antagande av styrande dokument, ingående av avtal samt deltagande i kurser och utbildningar.

Avsnitt 2 är rubricerat ”Personal- och arbetsgivarärenden” och innehåller nämndgemensamma delegationer för anställnings uppkomst och upphörande, personalåtgärder vid särskilda omständigheter och organisationsfrågor.

Avsnitt 3 är rubricerat ”Upphandling och ekonomi” och innehåller nämndgemensamma delegationer för alla typer av upphandlingar såsom direktupphandling, ramavtal, driftavtal och avrop från ramavtal.

Avsnitt 4 och framåt innehåller de delegationer som är nämndspecifika.

Grundläggande bestämmelser och definitioner

Den föreslagna delegationsordningen inleds med grundläggande definitioner av begrepp och terminologi. Där klargörs vad ett delegationsbeslut är och var gränsen går mot en verkställighetsåtgärd. Samtidigt fastslås delegatens ansvar. Delegaten fattar beslutet självständigt efter egen bedömning men är skyldig att för varje delegationsbeslut noga pröva om beslutanderätt föreligger.

Det kan även uppstå fråga om en åtgärd utgör verkställighet eller om det är fråga om beslut som kan fattas på delegation eller om det behöver föras upp för behandling i nämnden. För att hantera sådana frågor innehåller mallen ett metodstöd för delegaten. Om det skulle råda oklarheter, huruvida ett beslut ryms inom given delegation, ska delegaten rådgöra med berörd chef och i förekommande fall ordföranden. Ett annat sådant metodstöd gäller även om det skulle råda oklarheter om ett beslut ligger utanför det delegeringsbara området enligt 6 kap 38 § KL. En sådan fråga är i flera fall en tolknings- och bedömningsfråga varför oklara fall ska stämmas av med nämndens ordförande eller ansvarig chef. Att oklarheter föreligger utgör en indikation på att ärenden bör avgöras av nämnden. Skrivningen understryker vikten att det ska finnas ett samförstånd mellan nämnden (främst genom dess ordförande) och förvaltningen (främst genom dess förvaltningschef) att givna delegationer tillämpas enligt nämndens intentioner.

De grundläggande bestämmelserna innehåller även klargörande om vilka beslut som kan fattas inom delegerad ärendetyp, det vill säga bifall, avslag, avvísning, avskrivning

Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Christoffer Andersson

och ändring av beslut (så kallad omprövning). Det gäller förutsatt att inget annat är föreskrivet inom respektive delegation.

Delegationsordningen bygger även på att överordnad chef äger rätt att fatta beslut inom sitt ansvarsområde.

Vad gäller anmälan av beslut till nämnden är utgångspunkten att anmälan ska ske genom att samtliga fattade delegationsbeslut anges i en förteckning som skickas till nämnden inför sammanträdet. Förteckningen ska ange ärendets rubrik, diarienummer, delegat och datum då beslutet är fattat.

Upphandling

Den föreslagna delegationsordningen har givits likalydande delegationer gällande upphandling som övriga nämnder. När delegationsbeslut om upphandling fattas sker det i två steg. Det första inbegriper alla åtgärder fram till och med fastställandet av upphandlingsdokument. Det andra inbegriper att fatta tilldelningsbeslut inklusive avbrytande av upphandling.

Vad gäller upphandlingsnivåerna har en uppdelning gjorts vad gäller de nämnder som har högre respektive lägre inköpsbehov. Den övre gränsen har satts till åtta miljoner kronor och gäller för kommunstyrelsen, utbildningsnämnden, tekniska nämnden och fastighetsnämnden. Den lägre gränsen har satts vid tröskelvärdet för direktupphandling, vilket för 2022 uppgår till 700 000 kronor. Den är aktuell för socialnämnden, kultur- och fritidsnämnden, miljö- och stadsbyggnadsnämnden och överförmyndarnämnden.

Särskilda bemyndiganden (fullmakt)

Den föreslagna delegationsordningen innehåller i slutet ett avsnitt med särskilda bemyndiganden och arbetsbeskrivningar. Därigenom ges förvaltningschef fullmakt att företräda nämnden i mål och ärenden inför domstol, andra myndigheter samt vid förrättningar av skilda slag. Därutöver bemyndigas förhandlingsrätt med arbetstagarorganisation i enlighet med lagen om (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet (MBL).

Även firmateckningsrätten regleras i detta avsnitt.

Exempel på övriga gemensamma delegationer

I övrigt kan följande exempel nämnas om gemensamma delegationer för samtliga nämnder.

- Beslut att göra avsteg från avgiftstaxa för allmänna handlingar
- I enlighet med förvaltningslagen begära att den som anlitar ombud ska medverka personligen vid handläggningen, att förelägga ombud att styrka behörighet
- I enlighet med förvaltningslagen avslå begäran om att ärende ska avgöras när ärende inte avgjorts inom 6 månader, så kallad dröjsmålstalan
- Sluta förlikning, träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord och avvisa fordran för belopp

Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Christoffer Andersson

- Överklaga dom eller annat beslut som innefattar ändring av beslut som fattats med stöd av delegation
- Utse
 - dataskyddsbud
 - ombud för nämnden
 - arkivansvarig
 - arkivredogörare
- Antagande av dokumenthanteringsplan
- Ingå och säga upp personuppgiftsbiträdesavtal
- Ändring av organisationsstruktur på respektive kontor

Förslag till ny delegationsordning för miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Som tidigare nämnts ligger den nämndgemensamma mallen som togs fram 2020–2021 till grund för förslaget till delegationsordning för miljö- och stadsbyggnadsnämnden. En del av de delegationer som är specifika för miljö- och stadsbyggnadsnämndens verksamhet är intagna under den gemensamma mallens första tre avsnitt, medan andra nämndspecifika avsnitt inordnas i egna avsnitt.

Förslaget utgår i grunden från tidigare delegationsordningar för byggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden. Några revideringar och tillägg har gjorts jämfört med de tidigare nämndernas delegationsordningar. Ändringarna som gjorts är främst redaktionella och språkliga, och gäller t.ex uppdateringar av lagrumshänvisningar. De punkter som tidigare inte funnits med i någon av nämndernas delegationsordningar listas nedan:

- 1.10.2. Beslut om att gå emot dataskyddsbudets rekommendation att anmäla en personuppgiftsincident till Integritetsskyddsmyndigheten.
- 4.8.9 Besluta i ärende om dispens från utsorteringskraven avseende bygg- och rivningsavfall i avfallsförordningen.
- 4.7.12 Besluta att i ett enskilt fall ge dispens från förbudet i 2 kap. 37 § BF
- 5.2.2 Beslut om avregistrering av livsmedelsanläggning.
- 7.9.1 Uttag av avgift i enlighet med kommunens taxa för ärenden enligt PBL, inklusive uttag av avgift i förskott samt reduktion av avgift vid överskriden tidsfrist.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets bedömning

Miljö- och stadsbyggnadskontoret bedömer att det förslag som tagits fram till delegationsordning för miljö- och stadsbyggnadsnämnden är väl avvägt. Kontoret ser en stor fördel i att nämndens delegationsordning ges samma grund som tidigare gällande delegationsordningar för byggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden, samt samma struktur som kommunens andra nämnder.

Ekonomiska konsekvenser

Antagande av delegationsordning bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Christoffer Andersson

Elisabeth Thelin
Bygg- och miljödirektör

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande. Antagande av delegationsordning för miljö- och stadsbyggnadsnämnden
2. Föreslagen delegationsordning för miljö- och stadsbyggnadsnämnden